

REDACTIUNEA.
 Administrațiunea și Tipografia.
 BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
 Scrisorile nefrancate nu
 se primesc. Manuscripte
 nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
 MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
 următoarele birouri de anunțuri:
 În Viena: M. Oukos Nachf.
 Max. Augenthaler & Emerich Lesnar.
 Heinrich Schalek. Rudolf Sosa.
 A. Oppelka Nachf. Anton Oppelka.
 În Budapesta: A. V. Goldber-
 ger, Ekstein Bernat. În Ham-
 burg: Marolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 ră garmond pe o coloană 6 er.
 și 30 or. timbru pentru o pu-
 blicație. — Publicări mai dese
 după tarifă și învoială.

RECLAME pe pagina a 8. a o
 și 10 or. sau 30 banl.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

"GAZETA" iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se primumeră la toate ofi-
 cile poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare
 Târgul Inului Nr. 30, etajul
 I.: Pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe
 trei luni 3 fl. — Un exemplar a cr.
 v. a. sau 15 banl. — Atât abo-
 namentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 71.

Brașov, Miercuri 29 Martie (11 April).

1900.

Mocsary și Szell.

Nu demult, când a fost la or-
 dina d-ilei discușiunea asupra poli-
 ticeii guvernului actual în cestiunea
 naționalităților, organul nostru și-a
 fost adus aminte de părerile și prin-
 cipiile, ce le-a desfășurat în dietă cu
 privire la legea dela 1868 Ludovic
 Mocsary, fost deputat și fost șef al
 partidei maghiare a independenților
 și unul din cei mai distinși politi-
 cianii maghiari. Am arătat cu oca-
 siunea aceasta, ce mare deosebire este
 între vederile acestui bărbat — care
 a apărut politica de conciliațiune
 față cu naționalitățile nemaghiare cu
 atâta putere de convicțiune, încât
 n'a vrut să țină seamă, că printr'asta
 avea să-și pierdă totă popularitatea
 la conaționalii săi — și între vede-
 rile actualului ministru-președinte
 Szell în cestiunea naționalităților.

Ne pare bine, că afirmările nō-
 stre au primit o deosebită și prospētă
 întărire chiar din partea lui Mo-
 csary, care la solicitarea unui dia-
 rist de ai lui Banffy, și-a dat păre-
 rea în scris despre politica de na-
 ționalitate a lui Coloman Szell.

Reproducem mai jos în între-
 gul ei această scrisōre a veteranului
 patriot maghiar, care a apărut în
 diarul „Magyar Szo“ de Duminică.

Pare pentru moment surprin-
 dător, că gazetarii dela organul lui
 Banffy umblă pe la Mocsary să sci-
 ricescă părerile lui asupra direcți-
 uneii politice a lui Szell, căci se știe,
 că tocmai Mocsary este singurul Ma-
 ghiar, care a avut curagiul să con-
 damne pe față și hotărît politica ō-
 viniștilor maghiari față cu naționa-
 litățile.

Ei, dēr tocmai pentru aceea,
 tocmai pentru-că Mocsary cu vede-
 rile sale independente de curentul
 domitor a ajuns să fiă corbul alb
 între Unguri, li-a convenit malcon-
 tenților și adversarilor lui Szell dela
 „Magyar Szo“ să-l intervieveze asu-
 pra politiceii șefului cabinetului ac-
 tual față cu naționalitățile. Bine
 șiau, că Mocsary, ca contrar decla-
 rat al curentului ōvinist, în nici un
 cas nu se va pute pronunța favora-
 bil asupra politiceii naționaliste a lui
 Szell, care stă cu totul sub presi-
 unea aceluui nenorocit curent.

Și așa a și fost. Mocsary spune
 în scrisōrea sa, că nu prea vede în
 politica de naționalitate a lui Co-
 loman Szell nimic deosebit de fai-
 mōsa direcțiune ōvinistă a antece-
 sorilor săi Tisza și Banffy. Szell,
 dīce el, vorbește cu mai puțină as-
 prime despre naționalități și face pe
 omul tacticos, care vrē să liniștescā
 tōte, dēr în faptele lui nu se deo-
 sebesce de ceilalți. Mocsary nu-l
 crede capabil de a-se opune curen-
 tului domnitor, dēr nici chiar de a
 avē voința să o facă; de aceea nici
 nu sperēzā nimic dela el în direc-
 ționea, pe care o află singur salu-
 tară în politica față cu naționali-
 tățile din patriă.

Va să dīcā cei dela „Magyar
 Szo“ au în această afirmare a lui
 Mocsary un nou argument în favo-

rul politiceii stăpânului lor, căci, își
 gândesc ei, dēcā cetitorii nōștri ōvi-
 niști vor vedē constatată și de Mo-
 csary slăbiciunea lui Szell atāt de
 mult bucinată de noi, vor dīce: dēcā
 și așa e vorba de urmărirea uneia
 și aceleași ținte, atunci preferim po-
 litica ōvinistă, cutezătoare și fătīșă
 a lui Banffy.

Dēr în scrisōrea lui Mocsary se
 mai relevēzā încă un moment de
 condamnare a politiceii lui Szell,
 care, deși este cu totul altfel inter-
 pretat de el, și deși trage din el cu
 totul alte conclusiuni, dēcāt s'ar
 putē concorda și numai pe departe
 cu vederile gazetarilor dela „Ma-
 gyar Szo“, totuși acestora le vine
 la socotēlă, pentru-că conține ase-
 menea o condamnare a atitudinei
 lui Szell. Acesta este acea parte a
 scrisorii lui Mocsary, ce se referă la
 pretinsa subvențiune a școlēlor din
 Brașov.

E regretabil, că în această ces-
 tiune Mocsary nu și-a câștigat in-
 formațiunii mai temeinice și se mār-
 ginesce a sustinē în partea întâiū a
 argumentațiunei sale punctul de ve-
 dere greșit al celor din stānga es-
 tremă, cari nu vor să recunoscā ca-
 racterul de drept al pretensiunei, pe
 care s'a întemeiat soluțiunea acestei
 afaceri, ci vorbește tot numai de
 „subvențiune“, ce s'ar da cu inten-
 ționea de a-se face propagandā da-
 co-română etc.

Mocsary a fost totdeuna un ho-
 tărît contrar al amestecului Vienei
 în raporturile de naționalitate din
 Ungaria și dēcī, firesce, este contra
 procederei lui Szell în afacerea ren-
 teii școlēlor, îndată-ce presupune, că
 ea a fost pusă la cale la porunca
 celor din Viena.

Fără a intra în aprețiere a vede-
 rilor particulare ale lui Mocsary cu
 privire la firele, ce se trag în Viena,
 ne mārghinim numai a constata, că
 dēcā ministru de esterne Goluchowsky
 a mijlocit în amintita afacere, acesta
 nu era ușor de incunjurat, deōre ce,
 după organizațiunea de față a mo-
 narchieii, el representā Ungaria în-
 afară.

Ceea-ce însă trebuie să remar-
 căm cu deosebire în scrisōrea lui
 Mocsary, este indicarea atitudinei
 ce trebuia să o aibă, după vederile
 sale, ministru-președinte Szell, ca să
 scape din tōte impasurile. Mocsary
 crede, că el trebuia să se înțelēgā
 direct cu Românii de acasă, să le
 spună, că legea opresce subvenția
 străinā, dēr le va da el subvenția și
 încă pe baza legii de naționalitate
 din 1868, inființând alături cu gim-
 nasiul român din Brașov vre-o căte-
 va gimnasil de stat cu limba de
 propunere română.

Cu alte cuvinte, avisēzā pe Co-
 loman Szell la „singurul mijloc salu-
 tar“ pentru politica față cu naționa-
 litățile, de a executa conscientios
 legea de naționalitate după spiri-
 tul ei.

A putut dēr esclama cu cea
 mai deplină convingere, că Coloman
 Szell stă încă fōrte departe de o
 astfel de politică. Și aici îi dām

tōtă dreptatea. Nici nu se pōte gândi
 la ea înainte de a-se fi decis de a
 scōte sabia, ca să taie cu ea cape-
 tele hidrei ōvinismului. Și acest ō-
 vinism este ađi așa de tare, încāt
 organul lui Banffy vorbind de „rē-
 tăcirile“ lui Mocsary introduce scri-
 sōrea acestuia cu afirmarea cinică,
 că limitele liberalismului maghiar
 le stabilește numai și numai ōvi-
 nismul.

Așa-dēr, nici o concesione na-
 ționalităților și continuarea politiceii
 violente față cu ele, Vederi concili-
 ante, ca ale lui Mocsary, sunt deja
 cu totul anticuate.

Aceste sunt vorbe de ale gaze-
 tarilor lui Banffy, despre cari dīce
 Mocsary, că tot vorbe rēmān.

Vorbele sunt acompaniate însă
 și de fapte, cari nu pot decide ni-
 mic în fond, dēr amāresc tot mai
 mult popōrele și mārēsc tot mai
 mult prāpastia, spre care este im-
 pins statul de politica nesocotită a
 ōvinismului turbat.

O scrisōre a lui Ludovic Mocsary.

Unul din colaborii noului organ
 al lui Banffy „Magyar Szo“ a visi-
 tat pe bētrānul politician maghiar
 Ludovic Mocsary dīlele acesteia cu
 ocașiunea petrecerii sale în Buda-
 pestă, cu scopul de a-l intervieva,
 ce crede asupra politiceii de națio-
 nalitate a lui Szell. Mocsary nepu-
 tēndu-se întelni cu el, fiind dus dela
 locuința din hotel, i-a dat rēspun-
 sul în scris, pe care „Magyar Szo“
 s'a și grābit a-l publica. Etā intere-
 santa scrisōre a d-lui Ludovic Mo-
 csary:

„Fiul meu mi-a comunicat, că D Vō-
 trē, cređēnd, că mē veți afla la hotel, ați
 dori să-mi adresați întrebarea: ce părere am
 eu despre politica de naționalitate a lui Co-
 loman Szell. Mē cam mir; dēcā D-Vōstrē
 binevoiți a lua cunoscință, că încă și eu
 mē aflū aici, cum de ignorați acel punct
 de vedere, pe care eu — adevērat, că în-
 ante cu un deceniu — l'am avut în cesti-
 unea naționalităților, causând cam mare tur-
 burare. Fiă-cine își pōte face ușor părerea,
 ce o am asupra politiceii lui (a lui Szell
 — Trad.) de naționalitate. Dēr abstragēnd
 dela acesta și avēnd în vedere, că e bine
 ca cine-va să fiă întebat, la timp potrivit
 și nepotrivit, despre credeul său, am onōre
 a-mi da aici pe scurt rēspunsul, pus în ve-
 dere prin fiul meu.

„Eu nu prea vedō o specială politică de
 naționalitate la Coloman Szell; în mare și
 peste tot în esență, abia vedō o deosebire în-
 tre el și antecesorii săi, vestiții ōvinisti Tisza
 și Banffy. Că în cestiunea naționalităților
 cari sunt părerile lui private? — noi nu
 putem examina inimile și rinichii; e posi-
 bil, că și el stă față cu cestiunea acesta,
 cum nu mē îndoeso, că stau mulți dīcēn-
 du și: *video meliora proboque deteriora se-
 quor*, dēr chiar el este bărbatul cel mai
 puțin acomodat, care să se pună cu piep-
 tul în contra curentului dominant. Se pōte,
 că vorbește cu ceva mai puțin aspru des-
 pre naționalități, căci acesta o aduce cu
 sine felul său de a face pe *Beschwichti-
 gungs-Hofrath*-ul, în lucrarea lui însă va pu-
 cede și el ca toți ceilalți, și eu n'am nici
 cea mai mică speranță, că va abate poli-

tica de naționalitate din patriă în direcți-
 a, ce eu ași considera-o de unica salutară.

„D-Vōstre pōte-cā veți întrebā: dēr
 afacerea subvenționării școlēi din Brașov?
 Sē fim drepti; Coloman Szell a avut un
 „malheur“ (Pech), că tocmai în timpul lui
 a trebuit, ca afacerea acesta să ajungā la
 punctul de a-se rezolva; dēr eu cred, că
 nici Tisza, nici Banffy n'ar fi făcut altfel,
 dēcā așa și nu altmintrelea li-s'ar fi porun-
 cit din Viena să o rezolve. Rēspunderea și
 odiul s'au descōrocat acum, firesce, în spi-
 narea lui Coloman Szell, și eu faptul
 acesta, cu tot punctul meu de vedere deo-
 sebit în cestiunea naționalităților, îl con-
 damn în modul cel mai hotărît.

„Este o evidentă încălcare de lege,
 care potențēzā esența lucrului înjositor și
 umilitōre pentru esistența de stat milenară
 a Ungariei. Și asta din două puncte de ve-
 dere. Ori aflā, ori nu ecou la noi, dēr
 banii aceia se dau aici cu intențiunea, ca
 cu ei să se facā propagandā daco-română,
 și împrejurarea, că banii sunt depuși în
 oassa statului maghiar, nu face nici o deo-
 sebite în ce privește proveniența lor. Se
 pōte permite, ca o țēră străinā să ne trac-
 teze peste umēr, și încă pe față? Dēr și
 mai rușinos lucru este, că tolerarea unei
 astfel de procederi desconsiderante, o po-
 runcesce o altă putere contrară nouă!

„Vechii și bunii nōștri prietini dela
 Viena nu ne împiedecā pe noi, de a-ne
 face odioși înaintea naționalităților, dēr
 din timp în timp totuși le aruncā acestora
 câte un oscior, ca legenda despre „impē-
 ratu“ și lozinca sunătoare „die gleichberechti-
 gung der Nationalitäten“ să nu se dea ui-
 țării, ca să se ținā continuitatea de drept
 a amintireii timpurilor lui Horia și Cloșca,
 și ale lui Iancu-Axentie. Căci dōrā pentru
 acest scop se va folosi acum acest bun pri-
 legiū, ce li-se oferā înaintea nasului nos-
 tru; conivența și ajutorul nostru; lucru ru-
 șinos acesta, care nu se pōte acoperi cu
 nici un fel de pactare și formulă.

„După priceperea mea, acelaia, care
 a avut parte la rezolvarea acestei afaceri,
 trebuia să i-se spunā: subvențiunea din
 partea unui stat străin, în înțelesul legii, o
 interdic simplamente; dēr să nu credeți, că
 noi voim să vē luām bucătura din gurā,
 din contrā prețuim mult nișuînțele vōstre
 zelōse de a ridica la un nivel mai înalt al
 culturai poporul vostru rēmās înderēt și
 care prin vēcuri a vegetat într'o stare pri-
 mitivă; considerām acesta și ca problemā
 a nōstrā, fiind-cā credem a fi chiamarea
 nōstrā, ca să îngrijim nu numai de o sin-
 gurā rassă, ci de întreaga poporațiune a
 țērii; în locul acesteii subvențiunii, veți
 primi de aci încolo din visteria statului, pe
 cale bugetarā, ajutor corēspundător, toc-
 mai așa ca și alte școlē confesionale; nu
 ne oprim însă aci, ci conform prescrierilor
 legii de naționalitate dela 1868, vom ridica
 încă câte-va gimnasil de stat cu limba de
 propunere română; haideți să ne înțelegem,
 unde ar fi mai cu scop a-le inființa. Vor
 căpeta asemeni școlē și Sērbii și Slovaci!

„Ei, dēr prea bine șoim, că Coloman
 Szell e fōrte departe de-o asemenea poli-
 tică. Puținele vorbe blānde din parte-i,
 tocmai pentru-că sunt numai vorbe, tot așa
 de puțin vor duce spre rezolvare marea și
 grava cestiune, cum nu o va duce nici cel
 mai încarnat discours ōvinist, de pildā, că
 trebuie să fiă sdrobotit cuibul de șērpe al ni-
 șuînțelor naționalităților, căci și acestea sunt
 numai vorbe.

„Prin aceste rânduri am dorit să honorez prețuita vizită a D-Vóstré. Onorata D-Vóstré fíia cred, că nu dorește, ca o această ocaziune să-mi exprim vederile mele; în fața curentului dominant a-și păși-o și eu, ca omul acela de rând, care a răstăcit printr'un sat din Stiria. Acel sat era situat într'o vale îngustă și toți locuitorii lui erau gușțați; când omul nostru a ajuns la capătul stradei, copiii satului au alergat după el strigând: *Dännhals, Dännhals!* (om cu gâtul subțire.)

„Vă rog, d-l meu, ca de cum-va aflați aceste rânduri vrednice de-a fi publicate, să binevoiți a-le publica în întregul lor, nu numai părți scose din ele. Chiar de s'ar afla vre-un cetitor, care să dică, că acesta este nebuniă, să nu pótă nega, că în această nebuniă e sistem. Primiți etc.

Ludovic Mocsary“.

Emigrările din Ungaria.

Eri am arătat, cum ideea emigrării la America a prins rădăcină chiar și în sinul poporului nostru din Ardeal. Cum-că peste tot emigrările din Ungaria la America și în alte țări au luat proporțiuni înspăimântătoare, se vede și din datele oficiose sosite la ministerul de interne din Budapesta. Datele acestea sunt adunate de *comisarii germani*, cari au urmărit cu atențiune persoanele străine, cari au trecut prin porturile germane spre America.

Sunt triste aceste date pentru Ungaria mai ales. Ele nu arată numai creșterea din an în an a emigrărilor, ci sunt și o viuă dovadă, cât de mult Ungaria întrece în privința acésta țări mult mai populate.

După datele amintite, emigrarea din Germania se calculează în cifra de 23,740 persoane, ceea-ce față cu populațiunea de 52 milioane a imperiului, este ceva bagatel. În 1891 emigraseră din Germania 120,000, dér de atunci numărul acesta a scăzut an de an. Causa este, că în Germania mișcarea economică și-a luat un mare avânt, ér de altă parte politica socială începe a da mai mare atențiune păturilor inferioare ale populațiunii, caută a-le îmbunătăți sörtea și nu le silesce așa dicând a-și părăsi vatra părintescă.

În Ungaria însă nu este așa. Aici cei dela cărmă numai cu sörtea poporului, cu „talpa țării“ nu-și bat capul, decât când e vorba de-a crea imposit nouă. Efectele se și ved. Numai prin portul din Hamburg au trecut în America în 1899 peste 32,800 *supuși ungari*, număr, care în asemănare cu populațiunea Ungariei, este grozav de mare și arată, că dintre toate țările, „fericita“ Ungaria escelează mai mult prin emigrări.

Éta acum și câte-va date oficiale unguresci privitoare la emigrări în luna *Februarie* a anului curent. S'au dat în luna acésta 9127 pasapörte, dintre cari ministe-

riul de interne a dat 9071, ministrul pe lângă persóna Majestății Sale 49, în fine guvernorul din Fiume și litoralul dalmatin 7. Proprietarii pasapörtelor au avut cu totul 977 tovaroși de călătorii. Cele mai multe pasapörte s'au dat în comitatele Șaroș (979), Trei-scaune (710), Bac-Bodrog (693), *Sibiu* (654), Zemplin (616), Ung (571), Scepuș (568) *Brașov* (516), *Térnavamare* (487), *Bereg* (342), *Abauj-Torna* (524), Cinc (229), *Arva* (205), *Gömör* (192), *Alba-inferiöră* (135), *Olorheiü* (119), *Torontal* (118), *Térnavamica* (111), *Saboleiü* (110), *Fägäraș* (103), *Budapesta* și alte părți (209). Partea cea mai mare a pasapörtelor au fost date pentru America (4539), și pentru *România* (2357). În *Croația-Slavonia* s'au dat 5621 pasapörte, dintre cari cele mai multe pentru *Bosnia Herțegovina* (2342) și *America* (1831).

SCIRILE ĐILEI.

— 23 Martie.

Condolența armatei române. D-l general I. Lahovari, ministrul de război, a adresat Escelenței Sale Mareșalului Riza Pașa Seraskier, cu ocazia morții apărătorului Plevrei, Ghazi Osman-Pașa, următorea telegramă:

„Armata română prin vocea mea aduce Escelenței Vóstre condolențele sale pentru pierderea suferită de armata imperială în persóna lui Ghazi Osman-Pașa și trimite memoriei vítzului și ilustrului său adversar un omagiu de admirațiã și mărétã amintire.

Ministrul de război, general Lahovari.“

„Românul are șapte vieți în pieptu-i de aramă.“ Sub titlul acesta cetim în „Patria“ din Cernăuți: Din Storojineți ni-se scrie: În 29 Martie n. a. c. s'a prezentat un fecior român din comuna Pétărăuți pe Sirate înaintea comisiei de recrutare din Storojineți. Medicul, după o scurtă examinare, îl declară pe fecior deocamdată de neapt de înrolat la óste, fiind prea puțin dezvoltat. Voinicul Românăș, jignit prin acésta sentință în simțul său, esclamá următorele cuvinte: „Cum se fía acésta? Ca să muncesc la butoi prin cei codri sunt destul de tare, dér să slujesc Impératului nu?“ Auđend aceste cuvinte locotenent-colonelul, a dispus, ca să fía înrolat la óste, făcend observarea, că feciorul e deștept și plin de iubire cătră óste și Impérat.“ — Ce dice d-l Bourguignon la acest cas? — întrebă „Patria“. Óre deoă preoții români ar fi irendentiști, poporul ar fi tot așa de plin de patriotism? Vai de biata împărătiã, ce are astfel de slujbași, cari jignesc și pe cei mai fideli cetățeni în simțmintele lor cele mai sante!

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat; a) *Pe lista Nr. 190.*

Direcțiunea institutului „Luceaferul“ din Vêrșet: 50 coróne. b) *Pe lista Nr. 37* (colectant d-l Candin David din Bucium) au intrat ulterior peste cele 196 cor. 40 bani încă 17 cor. 80 b. dela d-na *Eufemia Casian* din Roșia montană.

Primescă nobilii donatori cele mai vii mulțămite. — *Direcțiunea școlilor.*

Dorobanț de bronz. La arsenalul armatei din Bucuresci s'a turnat un dorobanț de bronz gigantic, care va fi trimis ca să figureze la Esposițiã din Paris. Operațiã turnătoriei a reușit perfect. — Școlã de meserii a turnat în contul ministerului de domenii un vultur de bronz, ținend în gurã un ciocan de miner. Acest vultur va fi trimis la secțiã română dela Esposițiã din Paris, reprezentând minele și carierele din România.

Plugurile cu aburi. Cetim în „Gazeta Săteanului“: D-l general Pascu a făcut o invențiune fôrte ingenioasă, pentru a aduce o reală îmbunătățire plugurilor cu aburi, înjumătățind costul lor și făcend posibilã o manevrare mai ușorã și o muncã mai spornicã într'un spațiu de timp mai scurt, decât cu plugurile actuale. „Societatea Centralã Agricolã“ a încuviințat d-lui general Pascu un ajutor de 3,000 lei, ca să pótã merge în străinătate spre a lua brevetul pentru invențiunea sa.

Trecere dela catolicism. Abia a trecut un an, de când locuitorii comunei Santova din comitatul Bac, în număr de vre-o 1200, au eșit din sinul bisericii romano-catolice și au trecut la biserica greco-orientală sêrbescă. Acum se anunță, că dintre locuitorii comunelor Borjad și Olasz din comit. Baranya, din nou 600 de credincioși rom. cat. au anunțat preotului sêrb din Borjad, că voesc să trecã la biserica greco-orient. Dela episcopia rom. cat. din Cinc-biserici, după cum se scrie, s'a trimis la fața locului un preot, pentru a abate pe ómenii dela propusul lor.

Liferare. Direcțiunea căilor ferate ung. publicã concurs pe cale de oferte pentru liferarea de traverse de stejar, brad și de fag. Condițiunile a-se vedé în biroul camerei comerciale din loc.

Atentatul dela Bruxella. După ce raportorii diarelor din Bruxella au aflat despre atentatul tinêrului Sipido contra prințului de Wales, s'au dus la locuința părinților atentatorului. Acolo au aflat pe mama lui Sipido, într'o casuși curată de lucrător, pregătind ceva de rândul oinei. Tatăl lui Sipido, un bărbat voinic ca de 45 ani, tocmai intra în casã în acel moment. Sermanii părinți, când auđiseră despre faptã fiului lor, rêmaseră împetriți. Mamã-sa plângea amar, ér tatăl său, desperat, esclamá: Am nouș fiii, ași voi mai bine să-i fi vêđut pe toți morți, decât să fi trecut prin așa rușine și să vêđ numele

nostru în jurnale... Munciam fôrte mult pentru ca să am copii bine crescuți. Pe fiul meu Giambattista (atentatorul) nu l'am vêđut nici când c'un revolver în mână, și nici n'ar fi fost în stare să se servescă de el. Ér bani, ca să și cumpere revolver, el nu avea. Ii dădeam 2 franci pe săptămână. Trebuie să fi fost indemnat de cineva... Dumneđeule, fía-ți milã de noi. Femeia ingenunchiã înaintea unui crucifix și începú să se róge. Era o scenã sfășietóre. După cum s'a svonit, Giambattista se prinsese pe cinci lei, că o să tragã cu revolverul asupra prințului.

O escrocheriã originalã. Diarului „Universul“ din Bucuresci, i-se scrie din Brãila, că p'acolo circulã pe la mai multe persoane nisce scrisori, trimise din Transilvania, cu scop, se dice, de-a contribui făcare cu câte o marcã de 25 bani pentru ridicarea unui monument istoric. Modul cum sunt trimise și conținutul acelor epistole, faa a se bănui, că aci e vorba de-o escrocheriã. Scrisorile acestea curioșe conțin între altele următorele: „D-le, În marea revoluțiã din 1848 o femeia plinã de curagiu și patriotism a ucis cu o lovitură de spadã pe un general ungur, cel mai aprig dușman al Românilor. Ungurii și-au rês-bunat mörtea șefului lor, căci capul eroinei a căđut sub lovitura călãului... Subsemnata, în credință adenoã, că sunteți adevêrat Român, Vê rog să trimiteți o marcã de 25 bani la adresa jos indicatã, contribuind astfel și d-v. la ridicarea unui monument cât de modest acelei eroine, inițiativã luatã de mine“ etc. — După-ce la fine se mai rógã de cetitor să facã de pe scrisóre cât mai multe copii pentru ca să ajungã la cunoștința a cât se pôte de mulți, se subscrie „D-na... (indescifrabil) Clușiu (Transilvania)“. Altã scrisóre de felul acesta, prin care se cere câte-o marcã de 25 bani pentru copiii sêraci din Clușiu, este subscrișã „D-șóra Batha, Clușiu.“ Mulți au intrat în cursã și au contribuit mărcele. Corespondentul amintitului diar conchide, că aici lucrurile miróșã grozav a pungășiã, dér finã și originalã, care reclamá cercetarea parchetului.

Ședința festivã

a studenților dela școlile române medii din Brașov.

Brașov, 27 Martie v. 1900.

Ședința festivã a societăților studenților dela școlile medii române din loc, ce s'a ținut Duminecã d. a., a fost un demn prolog al festivităților iubilare, ce se vor ținé la finea acestui an din incidentul aniversãrei a 50-a dela înființarea gimnasiului nostru. Esecutarea programului ales și variat a oferit o plăcutã ocaziune de distrațiã și satisfacțiune intelectualã pentru publicul numeros, care, deși vremea era ploioșã,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Flora și Floriile.

De G. Popa.

(Urmare).

Sfințirea palmierului s'a făcut în todeuna și pretutindenea în biserica creștinã. La Roma, mai cu sémã, sêrbătorea se celebra cu un ceremonial deosebit. Insu-și papa, în persónã, sfinția finicul, pe care apoi îl distribuia și pe la celelalte biserici din oraș.

Palmierul fenician însă nu crește în toate țările creștinesci. Temperatura regiunilor reci, nu-i priesce. Cuitul însă trebuie să se îndeplinescã. Un surogat îi ia locul. Acésta este *salcia*, sêu în unele locuri chiar *răchita*. Noi la Florii întrebuițãm ramuri verzi de salciã, arbore, care în țera nóstrã înmuguresce si înverdesce mai întâi primãvara.

Stilpãrile de palmier sêu de salciã, numite în Bucovina *mãșișore*, pe cari poporul le duce sêu le găsesc duse la bisericã, nu se întrebuițezã numai spre a im-

podobi icónele, cum se făcea acésta în cele dintâi vremuri ale creștinismului, ci astăzi, mai ales în biserica Răsãritului, servesc mai mult pentru practice superstițioșe, decât religioșe. La noi Români, în general, în locul unui sentiment religios profund, în locul datinelor curat creștinesci, întelnim practice și deprinderi de naturã sau totul superstițioșe.

Dupã terminarea slujbei divine, ramurile verzi, sfințite deja de preot înainte de liturgiã, se impart mulțimei adunate. Acésta le duce pe la casele lor, le aședã la grindã, la icóne sêu chiar la cheutori, în unele părți, și le păstrează ca un talisman în tot timpul verii. Și când vara vin furtuni mari, când vin vremuri, cum se dice la țera, se aprind prin case împreună cu luminãrile păstrate dela înmormentarea Domnului, din Vinerea Pãscului, în timp ce clopotele bisericii, tóte câte sunt, rêsunã în depãrtare. Credința nestrãmutatã a țeranului este, că mânia lui Dumneđu sêu înlăturã pe acésta cale, că bálaurul, care pörtã furtuna cu tunete și trãsnete — și câtã lume n'a vêđut acest bálaur! — se va abate pe păduri și munți pustii.

Ramurile de salciã dela Florii mai au și altã putere, o putere supranaturalã. Fetele la țera își fac cu ele de dragoste. Pãrinții chiar, întorcenduse dela biserica, cu salcia ce o au în mână ating încetinel pe copiii lor, și le urézã să creșcã mari și să înflorészã, îi sorocovesc, în tocmai cum invers se întâmplã acésta la anul nou.

Întrebuițarea palmierului în procesiuni religioșe o gãsím la poporul, care ni-a lãsat cele mai multe tradițiuni bisericesci, la poporul ales al lui Iehova, la Ebrei. Cu ocaziunea sêrbătorii *Colubelor*, la 15 ale lunei a șeptea, *Tișri* (Octomvre), toți oãți veniau dela țera pentru prãznuirea acestei sêrbătorii, cea mai sãntã și cea mai însemnatã „*εορτήν σφοδρά ἀγωνιστήν και μεγίστην*“, țineau în mână dréptã o stêlpare de palmier, legatã pe împrejur cu crengi de salciã și de mirtã, ér în cea stângã o *almãie*“.)

Dér de unde a provenit numirea de Florii (Pãques fleuries) pentru o sêrbătóre, în care n'a dat încă florile și când de abia înmuguresc cele dintâi plante? Esplica-

*) Ios. Flavius, *Antiq* VIII. 4. 1. Cf. Is. Oniciu, *Archeologia biblicã* p. 518.

țiunea acestui fapt o vom gãsi numai atunci, când ne vom fi gândit în general la originea diferitelor nóstre sêrbãtori. Două elemente au ajuns în luptã: fondul de credințe și practice inherent spiritului popórelor arice, și un corp de doctrinã străin, o lege nouã, nãscutã la un popor de altã rassã, la rassa semitã. Lupta s'a sfirșit, — deoã putem dice, că s'a sfirșit — intervenind un compromis, avantajos uneori pentru fondul moștenit, pentru pãgãnism, mai avantajos alte-ori pentru monoteismul imprumutat. Din întâmplare, în ceea ce privește Floriile și practicele dela acésta sêrbătóre, pãgãnismul a trebuit să cedeze mai mult, să dea precãdere datinelor noiei religii, rezervãndu-și șie-și un loc secundar.

Cãci, fără îndoialã, sêrbătorea popularã a *Floriei* pãgãne sêu perpetuézã în sêrbătorea nóstrã dela începutul primãverii. Credem, că Floriile, împreună cu o altã sêrbătóre a nóstrã, sunt o moștenire directã dela Romani.

Dér chiar de am admite, că Floriile nóstre nu sunt o moștenire directã din *Floralțiile* romane, în onórea drãgãlașei qine

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

Scrieri economice:

Agrologia sau Agricultura generală de de Dr. G. Maior, profesor la școala centrală de agricultură din București. E cea mai bogată și tot-odată cea mai temeinică scriere românească cu privire la cultura pământului (aratul sămânțatului, gunoierul etc., etc.) Conține 217 figuri de-ale diferitelor aparate economice (pluguri, grape, tăvăluguri etc.) E o carte foarte mare, de 524 pag. și costă numai 2 fl. 50. (cu posta recomandat 2 fl. 75 cr.)

Fitotehnia sau Cultura specială a plantelor, scrisă tot de D-l G. Maior. Acastă carte se estinde pe 611 pagini format mare și conține în text 202 figuri. Cuprinsul e foarte bogat, arătând cu de-amănuntul soiul modul de cultură, bôlele și vindecarea etc. gențru fîă care plantă. precum cereale (tot felul de cucate, ca grâu, sêcară, orz, ovăz, orez, mei, cucuruz, hrișcă, etc.); apoi mazere, linte, mazêriche, rapiță, mac, șofran, hemei, in, cânepă, tutun, cartofi, tot felul de sfece, hrên curechiu, și alte multe. Apoi diferite plante de nutreț, ca lucernă, trifoi, mohor, cucuruzul verde nutreț, diferite compozițiuni pentru fenețe și pășuni artificiale etc. Al capitul tracteză despre cultura fenețelor, al-tul irigațiuni, altul despre pășuni etc. Prețul 4 fl. (trimis cu posta recomandat 4 fl 25 cr.)

„Cartea Plugarilor“ sau povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, creșterea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. Tracteză asupra legumărit, gunoier, lucrarea pământului, sêmănărit, vîrit, pădurit, creșterea cailor, vitelor, găințelor etc. Un exemplar de 90 pag. costă 25 cr. (plus 3 cr. porto). Acastă carte a eșit numai acum de sub tipar.

Grădina de legume, de Ioan F. Negruțiu, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu e de cel mai mare folos practic și, pe căt seim, în literatură noastră de dincă e singura scriere mai bună în acastă materie. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de Constantin Dimian, preot în Brețou. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stuparilor săteni de Romul Simu. Cu mai multe ilustrațiuni în text. Editura Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului. Prețul 40 cr. trimis francat.

Însoțirile de credit împreunate cu însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Indrețarea practică pentru înființarea și conducerea de astfel de însoțiri, de F. W. Raiffeinssen. Edițiunea a V-a. Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conține 227 pag. și costă 80 cr. (Cu posta 90 cr.)

Cele mai de lipsă cunoscî se despre Legea veterinară — o carte foarte necesară pentru economii de vite. Editura Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului. Conține 134 pag. format mare și costă numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

O carte de legi. „Amicul Poporului“ îndrețes în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român de Titu Vuiculescu, pretor în Peșica maghiară. Cartea e întocmită la înțelesul țeranilor, așa ce din ea ori-ce ceteg, ori-ce măestru, ori-ce om, care scie ceti, pôte să înțelégă la-murit, ce-i este după lege ertat să facă și ce nu; cum are să-și căștîge anumite drepturi, la care se se îndrepte cu plângerea ori cu rugarea. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Aprilie 1900.

Renta ung. de aur 4%	97.30
Renta de corone ung. 4%	93.70
Impr. cail. fer. ung. în aur 4 1/2%	101.—
Impr. cail. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.90
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	99.60
Bonuri rurale ungare 4%	92.70
Bonuri rurale croate-slavone	93.75
Impr. ung. cu premii	165.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.80
Renta de argint austr.	99.30
Renta de hârtie austr.	99.10
Renta de aur austr.	98.50
Losuri din 1860.	136.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	186.80
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	181.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	227.25
Napoleonori	19.27
Mărci imperiale germane	118.65
London vista	242.95
Paris vista	96.40
Rente de corone austr. 4%	99.90
Note italiene	90.30

Cursul pieței Brașov.

Din 8 Aprilie 1900.

Bancnota rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român. Cump.	18.70	Vënd.	18.80
Napoleon ori. Cump.	19.10	Vënd.	19.18
Galbeni Cump.	11.20	Vënd.	11.30
Ruble Rusesci Cump.	253.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	118.40	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	21.40	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

A N U N C I U R I
(inserțiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisiei administrațiunii. în cazul publicării unui anouciului mai mult de odată se face scădământ, care creșce cu căt publicarea se face de multe-ori.

Admi istr. „Gazetei Trans.“

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Octomvre st. n. 1899.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la 2 o. 9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la 10 ore 25 min. sêra

Dela București la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circouă numai Vinerea dela Predeal, la 0 ore — min. dim.
- II. Trenul accel., la 2 ore 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 27 min. sêra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătură în St.-Georgi cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de persoane la 1 ora 51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. sêra, (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Zêrnesci la Brașov (G. Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt la 6 ore 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 ora 13 min. p. m.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la 8 ore 25 min. dim
- II. Trenul de pers. la 1 ora 51 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 6 ore 48 min. sêra.

Plecarea trenurilor din Brașov

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 o. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. sêra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min.
- II. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- III. Trenul accelerat (ce vine pe la Orădia Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 m. dim. (are legătură cu Tușnad) Ciuc-Szereda. 3 o. 15 m.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ore 15 m. s. p. m. are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda.

Dela Brașov la Zêrnesci (G. Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt la 9 ore și 2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la 5 ore 19 min. dim.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ore 15 min. p. m.

Sz. 1153—1900. tlkvi.

Arveresi hirdetményi kivonat.

A Kôhalmi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhiré teszi, hogy az „Albina“ takarékpénztár és hitelbank brassói fioktelepe végrehajtónak Buksa Sándor ágostonfalvi lakos végrehajtást szenvedők elleni 1400 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az Erszébetvárosi kir. törvényszék (a Kôhalmi kir. járásbiróság) területén lévő, az ágostonfalvi 126 sz. tljkvbe fekvő A f 213 hsz. Kertre 34 korona kikiáltási árban az 1881 évi LX. t. cz. 163 §. alapján Buksa György kántor javára bekebelezett szolgálalmijog érintetlen hagyása mellett.

II. Az ágostonfalvi 209 sz. tljkvbe a f 1441 hrsz. szántó 1441 korona kikiáltási árban.
III. Az ágostonfalvi 214 sz. tljkvbe 2634 hrsz. ingatlanra 8 korona kikiáltási árban a 156 §. alapján.
IV. Az ágostonfalvi 125 sz. tljkvbe a f 210, 211, 212 hrsz. fabáz-zakra 960 korona kikiáltási árban 156 §. d pontján.
V. Az ágostonfalvi 213 sz. tljkvbe a f 313, 314 hrsz. kanálaró 208 korona kikiáltási árban.

VI. Az ágostonfalvi 240 sz. tljkvbe A f 220, 220/1 hrsz. szántó és czôheresböl Buksa Sándor illető 1/3 részére a 156 §. a, pontja alapján 203 korona kikiáltási árban. 1993, 1994 hrsz. kanál és szántó egységére a 156 §. a pontja alapján 106 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a feunebb megjelölt ingatlanok az 1900 évi Május hó 18-ik napján d. e. 9 órakor ágostonfalva község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 30%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságánál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kôhalom, 1900 évi Márczius hó 14-én.
A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság
Dr. VORSATZ
kir. aljbíró.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta orî-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

<p>IMPRIMATE ARTISTICE ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.</p> <p>CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE</p> <p>STATUTE.</p> <p>FOI PERIODICE.</p> <p>BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.</p> <p>PROGRAME ELEGANTE.</p> <p>BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.</p> <p>ANUNȚURI.</p>	<p>REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri</p> <p>BILANȚURI</p> <p>Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.</p> <p>Coverle, în toată mărimca.</p> <p>TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.</p> <p>PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE</p> <p>BILETE DE ÎNMORMENTARI.</p>
--	---

Comandele eventuale se primesc în biurul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

A V I S.

Prenumerățiunile la Gazeta Transilvaniei se potă face și reînoui și și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonați se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se aboneză din nouă se binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“